

Lapin liiton perussopimus

Käsitelty Lapin liiton hallituksessa 25.9.2023

Voimaantulo 25.9.2023

Sisällysluettelo

Lapin liiton perussopimus.....	1
1.luku Kuntayhtymä.....	1
2.luku Kuntien edustajainkokous	3
3.luku Maakuntavaltuusto.....	4
4.luku Maakuntahallitus	5
5.luku Tarkastuslautakunta.....	6
6.luku Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus.....	6
7.luku Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys.....	9
8.luku Pelastustoimi	9
9.luku Voimaantulo	10

1.luku Kuntayhtymä

1 § Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Lapin liitto -kuntayhtymä. Kuntayhtymän nimestä voidaan käyttää myös muotoa Lapin liitto. Kotipaikka on Rovaniemen kaupunki.

2 § Toiminta-ajatus, tehtävät ja niiden toteuttaminen

Lapin liitto toimii maakunnan, sen kuntien ja asukkaiden eduksi kehittämis-, suunnittelu-, tutkimus- ja edunajamisasioissa.

Lapin liiton tehtävät ovat:

1. maakunnan ja sen kuntien yhteisten etujen ajaminen, henkisen ja aineellisen vaurastumisen edistäminen sekä maakunnan kehittäminen kunnallis-, sosiaali-, terveys-, kulttuuri-, koulutus-, ympäristö- ja elinkeinoasioissa yhteistyössä alueen kuntien kanssa;
2. maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maakuntasuunnittelusta ja -kaavoituksesta vastaavan kuntayhtymän tehtävät;
3. aluepoliittisen lainsäädännön mukaisen aluekehitysviranomaisen tehtävät; sekä

4. muut lainsäädännön nojalla maakunnan liitolle kuuluvat tehtävät.

Edellä mainituista tehtävistä 1 kohdan tehtävä on vapaaehtoinen ja kohtien 2, 3 ja 4 tehtävät maakunnan liitolle säädettyjä lakisääteisiä tehtäviä.

Tehtäviensä toteuttamiseksi Lapin liitto laatii maakunnalliset kehittämistavoitteet ja toimintapoliittiset linjat sekä edistää maakunnallisten suunnitelmien, hankkeiden ja toimintojen toteutumista. Lapin liitto harjoittaa tarkoituksensa toteuttamiseksi kehittämis-, edunvalvonta-, koulutus-, palvelu-, tiedotus-, tutkimus- ja suunnittelutoimintaa toimien koko maakuntaa hyödyttävässä yhteistyössä kuntien, seutukuntien, viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

Lapin liitto edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä. Se toimii tehtäviä hoitaessaan kiinteässä yhteistyössä kuntien, seutukuntia edustavien kuntayhtymien tai vastaavien organisaatioiden kanssa.

Lapin liitto voi sopimuksin korvausta vastaan ottaa suorittaakseen toimialaansa sopivasti liittyviä tehtäviä myös muilta kuin jäsenkunniltaan. Samoin Lapin liitto voi sopia, että seutukuntaa edustava kuntayhtymä tai muu vastaava organisaatio huolehtii alueellaan korvausta vastaan sopimuksessa mainituista liitolle kuuluvista tehtävistä.

3 § Jäsenkunnat

Lapin liiton jäsenkunnat ovat Enontekiö, Inari, Kemin kaupunki, Kemijärven kaupunki, Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Rovaniemen kaupunki, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tervola, Tornion kaupunki, Utsjoki ja Ylitornio.

4 § Uuden jäsenkunnan ottaminen

Kunnan, joka haluaa tulla kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymälle, jonka valtuusto päättää uuden jäsenkunnan ottamisesta.

Milloin uusi kunta syntyy kuntaliitoksen seurauksena tai kunta siirretään valtioneuvoston päätöksellä kuntayhtymän alueeseen, saa kunta 2 §:n 2 momentin 2, 3 ja 4 kohdan (maakunnan liitolle säädetyt lakisääteiset tehtävät) tehtävien osalta jäsenyyden päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

5 § Jäsenkunnan eroaminen

Jäsenkunnan, joka päättää erota vapaaehtoisista osatehtävistä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymälle. Tämä tulee voimaan ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta valtuuston suostumuksella toisin sovita.

Milloin jäsenkunta valtioneuvoston päätöksellä siirretään toiseen maakuntaan tai lakkautetaan kuntaliitoksen seurauksena, lakkaa kunnan jäsenyys 2 pykälän 2 momentin 2, 3 ja 4 kohdan (maakunnan liitolle säädetyt lakisääteiset tehtävät) tehtävien osalta päätöksessä mainitusta ajankohdasta alkaen.

2.luku Kuntien edustajainkokous

6 § Kuntien edustajainkokouksen tehtävät

Kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

7 § Edustus kuntien edustajainkokouksessa

Kukin jäsenkunta valitsee kuntien edustajainkokoukseen edustajan kunnan edellisen vuoden alun asukasluvun mukaan siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa kolmeatuhattaviittäsataa (3500) asukasta kohti, kuitenkin enintään neljännes rajoittamattomasta kokonaisedustajamäärästä.

Kullekin edustajalle valitaan henkilökohtainen varaedustaja.

Kullakin edustajalla on edustajainkokouksessa yksi ääni.

Edustajan ja varaedustajan on oltava jäsenkuntien valtuutettuja.

8 § Kuntien edustajainkokouksen ajankohta ja kokouskutsu

Kuntien edustajainkokous pidetään kunnallisvaalien jälkeisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Maakuntahallitus päättää edustajainkokouksen ajasta ja paikasta.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle.

Kutsu edustajainkokoukseen on toimitettava kirjallisesti jäsenkunnille vähintään kuukautta ennen kokousta. Jäsenkuntien on kirjallisesti ilmoitettava valitsemiensa edustajien nimet maakuntahallitukselle viimeistään 14 päivää ennen edustajainkokousta.

Kuntien edustajainkokouksen kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä edustajille viimeistään seitsemän päivää ennen kuntien edustajainkokousta.

9 § Kuntien edustajainkokouksen järjestäytyminen

Hallituksen puheenjohtaja avaa kokouksen ja johtaa puhetta, kunnes kuntien edustajainkokous on valinnut itselleen puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Kuntien edustajainkokous valitsee sihteerin, kaksi pöytäkirjantarkastajaa sekä tarpeellisen määrän ääntenlaskijoita.

10 § Kuntien edustajainkokouksen päätösvaltaisuus

Kuntien edustajainkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet edustajista on saapuvilla.

11 § Kuntien edustajainkokouksen päätöksenteko

Päätöksenteossa noudatetaan soveltuvin osin Lapin liiton hallintosäännön määräyksiä.

12 § Kuntien edustajainkokouksen kustannukset

Jäsenkunta vastaa kuntien edustajainkokoukseen valitsemiensa edustajien palkkioista ja luottamustehtävän hoitamisesta aiheutuneista kuluista. Lapin liitto vastaa kuntien edustajainkokouksen järjestämisestä aiheutuneista muista kuluista.

3.luku Maakuntavaltuusto

13 § Yhtymävaltuusto

Yhtymävaltuustosta käytetään nimitystä Lapin liiton valtuusto, lyhennettynä maakuntavaltuusto.

Maakuntavaltuusto käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa.

14 § Kunnan edustajien lukumäärä ja ääniosuus valtuustossa

Kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuustoon jäsenet kunnan edellisen vuoden alun asukasluvun mukaan siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi jäsen jokaista alkavaa kolmeatuhattaviittäsataa (3500) asukasta kohti, kuitenkin enintään neljännes rajoittamattomasta kokonaisjäsenmäärästä.

Kullekin maakuntavaltuuston jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen samasta ryhmästä ja kunnasta kuin varsinainen jäsen.

Maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja ja valtuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Mikäli maakuntavaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa tai hänellä muusta syystä on peruste erota kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kunnan valitseman jäsenen tai varajäsenen tulee edustaa samaa ryhmää kuin jäsenen, jolle ero on myönnetty.

Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään uusia jäseniä, valitsevat uudet jäsenkunnat jäljellä olevaksi maakuntavaltuuston toimikaudeksi omat edustajansa maakuntavaltuustoon noudattaen perussopimuksen määräyksiä.

15 § Päätösvaltaisuus

Maakuntavaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

16 § Päätösvallan rajoitukset

Jos jokin kunta osallistuu kuntayhtymän toimintaan vain lakisääteisten tai vain vapaaehtoisten tehtävien osalta, voivat jäsenkunnan edustajat osallistua päätöksentekoon vain niissä asioissa, joiden osalta kunta osallistuu kuntayhtymän toimintaan.

17 § Maakuntavaltuuston tehtävät

Jäsenkunnat käyttävät maakuntavaltuuston kokouksissa ylintä päätösvaltaa.

Sen lisäksi mitä kuntalaissa, erityislainsäädännössä tai tässä sopimuksessa määrätään, maakuntavaltuusto

1. valitsee maakuntavaltuuston puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan;
2. valitsee maakuntahallituksen jäsenet ja näiden henkilökohtaisen varajäsenen, sekä määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi toimikaudekseen;
3. valitsee tarkastuslautakunnan jäsenet ja näille henkilökohtaiset varajäsenet sekä määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi sekä valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten JHT-tilintarkastusyhteisön;
4. hyväksyy seuraavan varainhoitovuoden talousarvion sekä kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman;
5. hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aihetta;
6. päättää jäsenkuntien maksuosuuksiin seuraavana varainhoitovuotena perittävistä ennakosta ja maksuajoista sekä viivästyskorosta;
7. hyväksyy Lapin liiton hallintosäännön sekä muut hallinnon järjestämiseksi tarpeelliset säännöt;
8. valitsee kuntayhtymän johtajan (maakuntajohtajan); sekä
9. käsittelee muut maakuntavaltuuston päätettävät asiat.

Menettelystä maakuntavaltuuston kokouksessa ja kokouskutsusta määrätään Lapin liiton hallintosäännössä.

4.luku Maakuntahallitus

18 § Nimi, kokoonpano ja edustavuus

Kuntayhtymällä on yhtymähallitus, josta käytetään nimitystä Lapin liiton hallitus, lyhennettynä maakuntahallitus.

Maakuntavaltuusto valitsee toimikautensa ajaksi maakuntahallituksen, johon kuuluu 15 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet ja varajäsenet valitaan alueellinen ja poliittinen edustavuus huomioon ottaen maakuntavaltuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi, jollei maakuntavaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Poliittinen edustavuus määräytyy viimeksi suoritettun kunnallisvaalin tuloksen perusteella.

Maakuntahallitukseen tulee nimetä vähintään yksi jäsen kunkin seutukunnan alueelta. Maakuntahallitukseen valitaan pysyväksi asiantuntijaksi saamelaiskäräjien nimeämä edustaja, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus.

19 § Maakuntahallituksen tehtävät

Sen lisäksi mitä kuntalaissa on säädetty, maakuntahallituksen tehtävistä määrätään Lapin liiton hallintosäännössä.

Maakuntahallitus valvoo Lapin liiton etua, edustaa liittoa ja tekee sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet.

20 § Kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus

Kuntayhtymän nimen kirjoittamisesta määrätään hallintosäännössä.

5.luku Tarkastuslautakunta

21 § Nimi ja koko

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään kuntalaissa.

Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta, toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin Lapin liiton hallintosäännössä.

6.luku Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus

22 § Peruspääoma

Peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirroilla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää maakuntavaltuusto.

Uuden jäsenkuntaosuuden tai jäsenkuntaosuuden lisäyksen edellyttämän pääomasijoituksen määrästä ja suoritusajankohdasta päättää maakuntavaltuusto.

23 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Jäsenkunnan osuus Lapin liiton varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Lapin liitossa on pidettävä rekisteriä peruspääoman jäsenkuntaosuuksista.

24 § Talousarvio ja -suunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen Lapin liiton toiminnan kehittämiseksi.

Seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio ja -suunnitelma on toimitettava jäsenkunnille 15.11. päivään mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä.

Tilikauden aikana hyväksyttävien talousarviomuutosten on perustuttava määrärahojen, tuloerien sekä tavoitteiden osalta toiminnan tai palvelujen käytön taikka talouden yleisten perusteiden tilikauden aikana jo tapahtuneisiin tai arvioitaviin muutoksiin.

Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

25 § Talouden ja toiminnan seuranta

Kuntayhtymällä on velvollisuus seurata ja arvioida omaa toimintaansa ja talouden kehitystä. Kuntayhtymän tulee pitää jäsenkunnat tietoisina yhtymän talouden ja toiminnan tilanteesta.

26 § Tilikauden yli- ja alijäämäsittely

Yhtymävaltuusto päättää ylijäämän/alijäämän käsittelystä.

27 § Alijäämän kattaminen kuntalain 119 §:n 2 momentin tilanteissa

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta 23 §:n mukaisesti.

28 § Tilinpäätöksen allekirjoittaminen

Tilinpäätöksen allekirjoittavat maakuntahallituksen jäsenet ja esittelijä.

29 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet hyväksyy maakuntavaltuusto.

30 § Jäsenkuntien maksuosuudet

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Kuntien maksuosuus määräytyy laskennallisten verotulojen suhteessa. Varainhoitovuoden maksuosuuksia määrittäessä laskennallisina verotuloina pidetään kunkin kunnan kuntien valtionosuuslain mukaan varainhoitovuoden verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen laskemisessa käytettyjä maksuunpanotietoja.

Kunnallisverotietoina käytetään syksyllä saatavissa olevia verottajan ennakkotietoja elleivät lopulliset tiedot ole talousarvion laadintavaiheessa valmistuneet.

Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntavaltuuston määräämissä erissä ja määrääminä aikoina.

31 § Investointien pääomarahoitus

Lapin liitto voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena tai oman pääoman ehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden, oman pääoman ehtoisen sijoituksen tai jäsenkuntalainan ehdoista päättää maakuntavaltuusto hankekohtaisesti.

Perustamishankkeen arvioitu kustannus jaetaan valtionosuuden määräämiseksi jäsenkuntaosuuksiksi viimeisen tilinpäätöksen peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa, ellei muusta perusteesta ole sovittu hankekohtaisesti.

Jäsenkunnilta perittävä maksuosuus investoinnin rahoittamiseen otetun lainan lyhennykseen sekä jäsenkunnan pääomasijoitus merkitään peruspääomaan jäsenkuntaosuuden lisäykseksi.

Jäsenkuntaosuuden lisäyksen merkitsemisestä sijoituspääomarahastoon päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätösin.

32 § Rahastojen perustaminen

Sijoituspääomarahaston perustamisesta ja sen säännöistä päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätösin. Muun rahaston perustamisesta ja sen säännöistä päättää maakuntavaltuusto.

33 § Viivästyskorko

Maksun viivästyessä on jäsenkunta velvollinen maksamaan viivästyneelle maksusuoritukselleen viivästyskorkoa korkolain mukaisesti.

34 § Eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Mikäli jäsenkunta eroaa Lapin liitosta, sille suoritetaan valtuuston päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Mikäli muut kunnat eivät lunasta Lapin liitolle poistuvaa pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan eronneelle kunnalle tasasuuruksina erinä 3 vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

35 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty Lapin liiton hallintosäännössä.

7.luku Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

36 § Purkaminen ja loppuselvitys

Lapin liiton purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Lapin liiton purkautuessa maakuntahallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Lapin liiton varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

8.luku Pelastustoimi

37 § Alueellisen pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle

Lapin liiton vapaaehtoisena tehtävänä on ollut pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain mukaisen alueellisen pelastustoimen järjestäminen 31.12.2022 saakka.

Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Pelastuslaitoksen irtain omaisuus, lomapalkkavelka, sopimukset ja vastuut siirtyivät 1.1.2023 lukien hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain ([616/2021](#)) mukaisesti.

Hyvinvointialueelle siirtymättä jääneet pelastuslaitoksen varat ja velat siirtyvät vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistuttua osaksi Lapin liiton varoja ja velkoja ja niihin kohdistuvat kuntien maksuosuudet määräytyvät siten, että maksuosuudesta puolet (50%) määräytyy pelastustoimen vuosien 2021 ja 2022 kuntakohtaisten toimintamenojen keskiarvon ja puolet (50%) määräytyy

kuntien vuoden 2022 asukasluvun perusteella. Kunnan pelastustoimen maksuosuusprosentti määräytyy näiden lukujen keskiarvon perusteella.

9.luku Voimaantulo

38 § Sopimuksen voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan 25.9.2023 ja korvaa 1.1.2011 voimaan tulleen perussopimuksen.

Ennen voimaantuloa voidaan ryhtyä sopimuksen täytäntöönpanoa varten tarpeellisiin toimenpiteisiin.